

NOTA

Programma van maatregelen na proefsleuven

BRUGGE

BLANKENBERGSESTEENWEG

(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Bert MESTDAGH

Projectcode: 2018G103

- **Administratieve gegevens**

Projectcode:	2018G103
Naam erkende archeoloog:	Thomas Apers
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2016/00110
Locatiegegevens:	Brugge Blankenbergse Steenweg (zie plan - bijlage 1, 2 en 3)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 29467.3, Y: 198031.56 X: 29603.4, Y: 198137.49
Kadastergegevens:	Brugge, afdeling 8, sectie K, percelen 412s, 426e, 425c/ex, 423c/ex, 431f/ex, 412y, 412c2 (zie plan - bijlage 1)
Topografische kaart:	zie plan - bijlage 1 in het verslag van resultaten bureauonderzoek 2016H156 ID1535
Begindatum onderzoek:	14/08/2018
Einddatum onderzoek:	23/08/2018
Relevante termen thesauri:	Volle middeleeuwen, Late middeleeuwen, Nieuwe tijd, Nieuwste tijd, historische hoeve, polders, proefsleuvenonderzoek
Plan met afbakening verstoorde zones:	/
Alle betrokken actoren :	Thomas Apers (erkend archeoloog), Bert Mestdagh (archeoloog-assistent), Christof Vanhoutte (erkend archeoloog), Pieter Blomme (contactpersoon initiatiefnemer)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek 2016H156 ID1535¹.

- **Resultaten vooronderzoek met ingreep in de bodem**

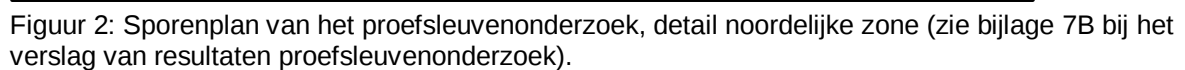
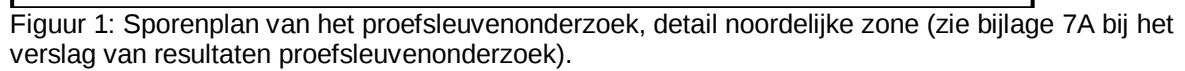
➔ zie het verslag van resultaten proefsleuven 2018G103.

- **Gemotiveerd advies**

➔ Volledigheid van het vooronderzoek

Gezien de uitgevoerde bureaustudie (ID1535) de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. In totaal werden 32 sleuven met noordwest/zuidoost – en noordoost/zuidwest – oriëntatie voorzien volgens het programma van maatregelen. Tijdens het veldwerk bleken enkele aanpassingen op het voorgestelde plan noodzakelijk of niet volledig uit te voeren. Obstakels vormden nog watervoerende grachten (ca. 3300m²), een warmteleiding (ca. 1500m²), een zone met kabels en toegangsweg naar een woning (ca. 1500m²), een boomgaard (ca. 600m²) en een poel (ca. 700m²). Daardoor konden slechts 29 sleuven worden uitgegraven en werd het verloop bijgewerkt (ingekort, onderbroken, omgeleid). Wanneer de niet toegankelijke zones in mindering wordt gebracht, werd in totaal 10% van het plangebied onderzocht door middel van proefsleuven onderzocht, wat een representatief beeld van de ondergrond geeft.

¹ ACKE 2016

➔ De aanwezigheid van de archeologische site

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat het terrein ter hoogte van percelen 426e, 425c en 431f archeologische sporen bevat die terug gaan tot de volle middeleeuwen. Ze geven de evolutie weer van de recent gesloopte hoeve Duyve Kot/Duivekete. Deze sporen bestaan uit grondsporen (kuilen, paalsporen) en baksteenstructuren (muren, funderingen, goten). Deze percelen worden omsloten door nog watervoerende grachten die mogelijk de historische erfgrans weergeven. Buiten deze grachten werden nauwelijks sporen aangetroffen. Enkele verspreide, maar vage grachten werden aangeduid en een restgeul is onderzocht.

➔ Waardering van de archeologische site

Het potentieel van de aangetroffen archeologische sporen binnen het plangebied wordt zeer hoog ingeschat. Verder onderzoek in functie van kennisvermeerdering van de geschiedenis en evolutie van de historische hoeve wordt ten zeerste aanbevolen.

➔ Impactbepaling

De geplande werken zijn nefast voor het bodempatrimonium. Tijdens het archeologisch vooronderzoek werden sporen aangetroffen vanaf de volle middeleeuwen. Hieronder wordt het plan van aanpak, kostenraming en de voorgestelde maatregelen beschreven in functie van vervolgonderzoek.

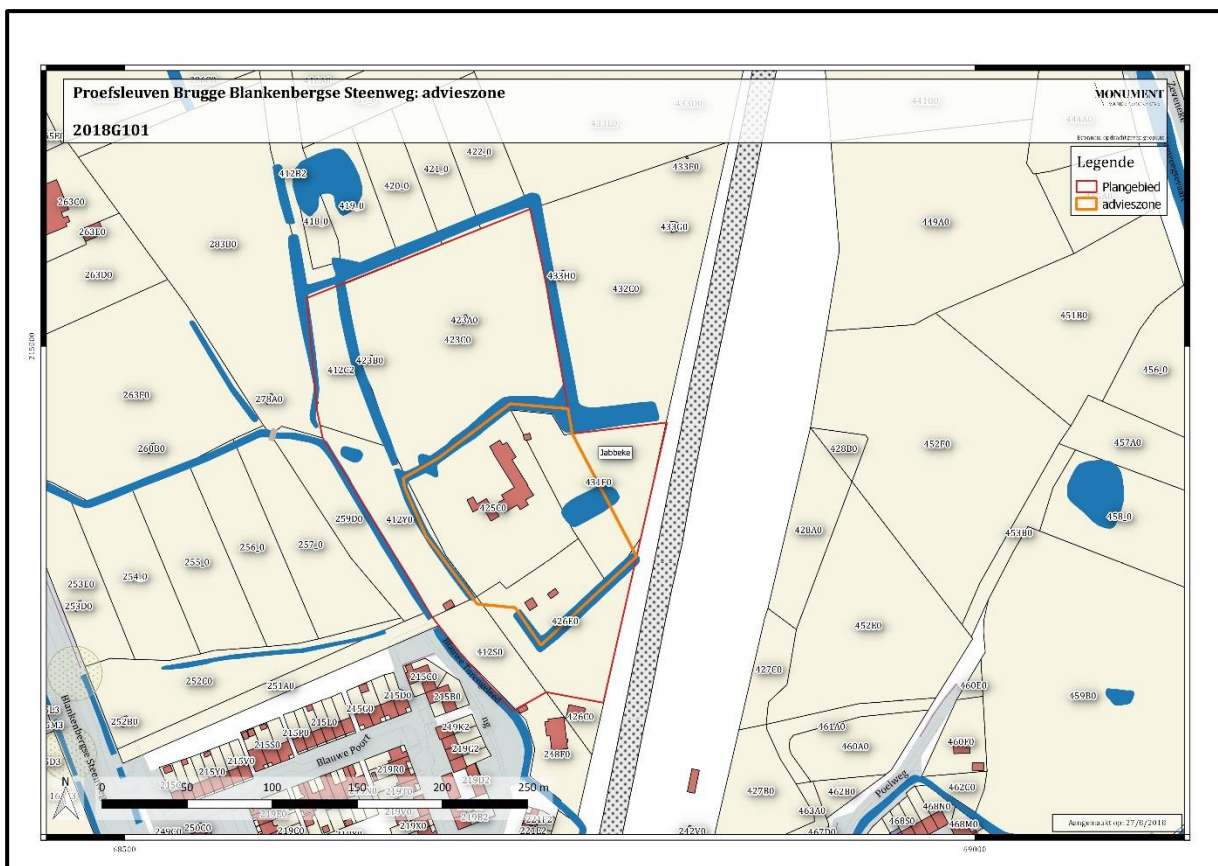
➔ Plan van aanpak

De geselecteerde zones worden onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Idealiter wordt gewerkt met één groot opgravingsvlak per archeologische vindplaats om een goed ruimtelijk inzicht te behouden tijdens het terreinwerk. Zeker met het oog op de interpretatie en fasering van de muurresten is dit wenselijk. Toch dient men te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt. Indien dit niet mogelijk is, wordt gewerkt in stroken van minstens 15m breed. De grond kan gestockeerd worden op de niet-geadviseerde delen van het projectgebied. Opgravingsvlakken kunnen enkel door zwaar materieel worden betreden eens deze zijn geregistreerd. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Indien gewerkt wordt met werkputten en een structuur wordt deels in het vlak aangetroffen, dan dient er lokaal uitgebreid te worden in de volgende werkput om de structuur in zijn totaliteit te kunnen registreren. Couperen van sporen behorende tot één structuur kan pas na registratie van de volledige structuur. Dagelijks is een geüpdatet sporenplan beschikbaar. Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens één archeoloog en gebeurt laagsgewijs tot op het archeologische niveau. Tijdens het veldwerk worden verschillende bodemprofielen geregistreerd om een duidelijk beeld te krijgen van de bodemevolutie ter hoogte van de hoeve. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage

dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien. Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

➔ Bepaling van de maatregelen

Gezien de duidelijke aanwezigheid van een archeologische site ter hoogte van percelen 426e, 425c en 431f dient een programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. In totaal wordt een zone van 1,8ha geadviseerd voor verder onderzoek (zie Figuur 3).

Figuur 3: Weergave van de geadviseerde zone voor vervolgonderzoek.

➔ Vraagstelling

Na het afronden van de archeologische opgraving dient minstens een antwoord geformuleerd te worden op onderstaande vragen:

- Wat is de aard van de aangetroffen sporen?
- Wat is de bewaringstoestand hiervan?
- Heeft de sloop van de jongste hoeve een impact gehad op het archeologische bodemarchief?
- Wat is de verhouding tussen de paalsporen en de bakstenen structuren? Behoren deze tot dezelfde of verschillende fasen?
- Kunnen verschillende fasen worden herkend binnen de bakstenen structuren?
- Hoe verhouden de nog waterdragende grachten rond de advieszone zich tegenover de vroegere erfbegrenzing?
- Kunnen de verschillende bewoningsfasen nauw gedateerd worden en bieden ze relevante informatie over veranderingen in ruimte en tijd?
- Bieden de baksteenformaten relevante informatie over de datering en fasering? Of zorgt bijvoorbeeld herbruik er voor dat dit geen betrouwbare indicatie geeft?
- Is er informatie verkregen over de functionele indeling van het erf en wijzigde dit doorheen de verschillende fasen?
- Zijn er sporen van artisanale activiteit vastgesteld?
- Eerder was vastgesteld dat het erf was opgehoogd. Kan deze ophoging gedateerd worden?
- Hoe kunnen de resultaten ingepast worden in het regionale archeologische beeld met nadruk op de inrichting en inplanting van historische hoeves?

➔ Schatting totale duur en kostenraming, natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie

De opgraving wordt uitgevoerd door een ploeg bestaande uit een erkend archeoloog (deeltijds), twee archeoloog assistenten (permanent voor veldwerk, één assistent permanent voor verwerking) en twee technisch medewerkers (permanent, voor veldwerk). Geschat wordt dat het terreinwerk kan afgerond worden op ca. 40 werkdagen. De kosten voor graafwerken en werfinfrastructuur maken geen deel uit van deze kostenraming.

- Veldwerk personeel: 75 000 euro
- Verwerking en rapportage: 20 000 euro
- Bemaling (bij eventueel aantreffen waterhoudende structuur): 3 500 euro/stuk
- Natuurwetenschappelijk onderzoek (te verrekenen som): 11 000 euro
- Conservatie: 2 000 euro

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt rekening gehouden met volgende natuurwetenschappelijke posten:

Waarderingen:

- 2 VH splitsen en waarden macroresten
- 5 VH waardering pollenstalen
- 2VH waardering hout
- 2 VH röntgenopnames metaal

Analyses:

- 8 VH ¹⁴C-dateringen AMS
- 2 VH analyse macroresten
- 5 VH analyse pollenstalen (minimaal 400 tellingen per staal)
- 2VH dendrochronologie

➔ Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

De uitvoering van de opgraving ligt in handen van minstens:

- Eén veldwerkleider
 - dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°)
 - beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV, waarvan minstens 100 werkdagen op landelijke sites en 100 werkdagen in stadcontexten (ervaring met muurwerk).
 - Heeft aantoonbare ervaring opgravingservaring op sites in het polderlandschap
- Twee archeoloog-assistenten
 - dienen houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°);
 - beschikken over minstens 120 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV
- Technisch assistenten
 - Geen specifieke vereisten

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider en een archeoloog-assistent ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

➔ Deponering

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de

bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Proefsleuven Brugge Blankenbergse Steenweg: advieszone

2018G101

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Plangebied
- advieszone

215000

Blankenbergse Steenweg

16° 13'

N

68500

69000

Aangemaakt op: 27/8/2018